

Vraag en antwoord – verbinding Jagersbos/Bossenpark

Algemeen

Waarom is deze watergang hier nodig?

Rijnland en de gemeente Zoetermeer willen in de komende jaren de waterkwaliteit in de Zoetermeerse plas en de stedelijke watergangen verbeteren. De inwoners van Zoetermeer blijven in de toekomst graag zwemmen in de Zoetermeerse plas. Een van de maatregelen die het mogelijk maakt dat er in de toekomst gezwommen kan worden in de Zoetermeerse plas is het graven van deze watergang, omdat het op termijn zal bijdragen aan een verbeterde waterkwaliteit.

Momenteel stroomt het regen- en slootwater uit een groot deel van de stad naar de Zoetermeerse plas. In dit water komen relatief veel voedingsstoffen (zogenaamde fosfaten) terecht, waardoor de Zoetermeerse plas in de loop der jaren als een soort badkuip is volgelopen met dit voedselrijke water. Doordat er veel voedingsstoffen in het water zitten, treedt in de zomer regelmatig blauwalg op in de plas waardoor er niet gezwommen kan worden. Om de blauwalgproblematiek aan te pakken moet het fosfaatgehalte in de plas (waarop de blauwalg zich voedt) worden teruggebracht.

De toevoer van voedselrijk water naar de Zoetermeerse plas kan worden verminderd door het water uit het stedelijke gebied van Zoetermeer niet naar de plas af te voeren, maar richting het gemaal Driemanspolder. Het watersysteem wordt zo als het ware omgedraaid. Er wordt dan minder water door gemaal de Leyens naar de Zoetermeerse plas afgevoerd. Hiervoor moeten nieuwe watergangen worden gegraven bij het Jagersbos/Bossenpark (Meerzicht) en aan de noordkant van het Westerpark. Op meerdere plekken in Zoetermeer worden maatregelen getroffen om de stroomrichting van het water om te draaien.

Hoe breed wordt de watergang?

De watergang zal variëren in breedte omdat deze slingerend wordt aangelegd. In het voorlopig ontwerp van de watergang varieert de breedte van het water van minimaal 6 meter tot maximaal 16 meter. De schuin aflopende oevers die nodig zijn voor de oeverbeplanting (natuurvriendelijke oevers) zijn in deze breedte niet meegerekend.

Hoe diep wordt de watergang?

In het ideale geval hebben watergangen voldoende diepte, waardoor het water niet te snel opwarmt, de zuurstofhuishouding op orde blijft en overmatige kroesgroei beperkt blijft. In het voorlopig ontwerp van de watergang is de gemiddelde diepte 1 meter.

Hoe hoog zijn de oevers?

Rijnland en de gemeente Zoetermeer zetten zich in voor de ontwikkeling van natuur en willen langs deze watergang natuurvriendelijke oevers aanleggen. De oevers lopen bij voorkeur schuin af, waardoor er ruimte is voor de groei van oeverplanten. Er wordt rekening gehouden met een gevarieerde beplanting, waarbij ook wordt gekeken naar hoe

vaak de oever gemaaid moet worden. Zo krijgt riet bijvoorbeeld niet de overhand. De natuurvriendelijke oevers zijn belangrijk voor de waterkwaliteit. Hoe meer de natuur haar gang kan gaan, hoe hoger de kwaliteit van het water. Het water ziet er dan ook minder troebel uit.

Overlast

Hoe groot is de kans op blauwalgoverlast in de watergangen?

Een teveel aan voedingsstoffen in het water (vooral fosfaat) kan leiden tot blauwalgoverlast. Een van de hoofddoelen van het project is om de Zoetermeerse plas zoveel mogelijk te ontlasten van het (fosfaatrijke) water uit de stad. In het ideale geval hebben watergangen voldoende diepte, waardoor het water niet te snel opwarmt, de zuurstofhuishouding op orde blijft en overmatige kroesgroei beperkt blijft. Door de constante aanvoer van water is de kans op ontwikkeling van blauwalg in deze watergang klein. Het water staat namelijk niet stil. Ook zal deze nieuwe verbinding niet leiden tot meer blauwalgoverlast in het plassen gebied van natuur- en recreatiegebied de Nieuwe Driemanspolder, omdat dit een losgekoppeld watersysteem is.

U kunt als inwoner van Zoetermeer ook aan de kwaliteit van het water bijdragen door uw hond niet langs of in het water te laten poepen of plassen. Stoffen uit ontlasting die in het water komen, zijn voedingsstoffen voor de blauwalg. Voer ook geen brood aan watervogels. Broodresten zijn ook een voedingsbron voor algen, waardoor het water troebel wordt en gaat stinken. Als u de vogels toch wilt voeren, geef ze dan wat groente (bijvoorbeeld sla of maïs). Dit sluit ook beter aan bij de natuurlijke voeding van de vogels, waardoor ze langer en gezonder leven.

Er is momenteel sprake van rattenoverlast in het park en rondom de flats. Daarom zijn bijvoorbeeld al een aantal plantsoenen verwijderd. Heeft de aanleg van deze watergang hier (negatieve/positieve) invloed op?

Naast het voorlopig ontwerp wordt een beplantingsplan opgesteld voor het gebied rondom het Jagersbos/Bossenpark. In het plan wordt duidelijk welke bomen, struiken en bosschages terug geplant kunnen worden. Hierin wordt rekening gehouden met de diersoorten die in het gebied te vinden zijn, ook de overlast van ratten die is gemeld. Daarnaast is de overlast vaak ook terug te leiden tot de aanwezigheid van zwerfafval en het voeren van dieren met brood.

Heeft de aanleg van de watergang invloed op de aantallen parkeerplaatsen in de wijk?

De aanleg van de watergang heeft geen invloed op de huidige hoeveelheid parkeerplaatsen. Er zijn parkeerplekken in de wijk die minder vaak gebruikt worden. De gemeente werkt aan een plan om naar de bestaande parkeerplekken te kijken zodat alle parkeerplekken optimaal gebruikt kunnen worden.

Hoe wordt muggenoverlast voorkomen?

Aangezien het water constant zal stromen en van voldoende diepte zal zijn, verwachten wij geen muggenoverlast rondom de watergang. Bij de inrichting kan een aantal maatregelen worden bedacht waardoor het onaantrekkelijk wordt voor steekmuggen. Voldoende waterdiepte en het voorkomen van ondiep stilstaand water zijn hierbij belangrijk. Ook is de verbinding met het open water belangrijk. Als de natuurlijke vijanden van muggenlarven en muggen de oever kunnen bereiken blijft de kans op overlast door grote aantallen muggen beperkt.

Recreatie

Blijft er ruimte voor picknickers?

Er wordt met de gemeente en de omgeving onderzocht hoe en waar de functies voor de hondenuitlaatplaats en de picknickruimte behouden kunnen blijven.

Mag er straks gevist worden in de watergang?

In de vijver aan het Kerkenbos mag nu al gevist worden met de VIS-pas. Wanneer de nieuwe watergang wordt aangelegd zal dit ook mogelijk zijn in het nieuwe water. Op dit moment ziet de visfederatie dit niet als specifiek viswater. Zij omarmen eerder het water in en rondom het Westerpark. Hier zullen in overleg met de sportvisserij visstekken in de nieuwe natuurvriendelijke oevers worden aangelegd.

Is de watergang schoon genoeg om in te zwemmen?

Het water in de watergang zal bij realisatie geen zwemwater worden. De provincie is de organisatie die een locatie officieel moet aanwijzen om aan de eisen van zwemwater te voldoen. Wanneer een water de status zwemwater krijgt wordt deze regelmatig gecontroleerd op verontreiniging en blauwalg. In Zoetermeer heeft de Zoetermeerse plas deze status.

Hoe wordt de veiligheid van kleine kinderen bij de oever geborgd?

De inzichten over wat een "veilige oever" is verschillen. Er wordt met het aanleggen van nieuwe watergangen door Rijnland aangesloten op het beleid van de gemeente Zoetermeer door zoveel mogelijk in te zetten op de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Deze oevers hebben bij voorkeur een schuin aflopende oever waarin ruimte is voor de groei van oeverplanten. Een beschoeide, steile oever kan veilig lijken omdat de grens tussen het water en het land duidelijk is. Maar bij een natuurvriendelijke oever met een flauw talud zullen kinderen die hier spelen waarschijnlijk sneller omkeren als ze in de drassige oever stappen en natte voeten krijgen. Ook kunnen zij makkelijker uit het water klimmen.

Ecologie

Wat verandert er in de natuurwaarden door het aanleggen van de watergang?

De biodiversiteit rondom het Jagersbos/Bossenpark is in de huidige situatie beperkt. Door de herinrichting kan de natuurkwaliteit van het gebied verbeteren. Door de watergang natuurvriendelijk in te richten kan namelijk een gevarieerdere ecologie ontstaan met plek voor bijvoorbeeld verschillende soorten vogels, amfibieën en libellen. Deze natuur helpt ook een handje bij het verbeteren van de waterkwaliteit door de filterende werking van riet en waterplanten.

Moeten er bomen worden gekapt voor het aanleggen van de watergang? Hoe wordt dit gecompenseerd?

Er zullen bomen moeten worden gekapt om plaats te maken voor de watergang. Rijnland zet zich in samenwerking met de gemeente Zoetermeer in voor het compenseren van beplanting en het realiseren van groene, natuurvriendelijke oeverbekleding. Hoe dit uitgewerkt gaat worden kunt u vinden in het toekomstige beplantingsplan. In het beplantingsplan zullen wij ook aangeven hoe wij rekening houden met overige gemeentelijke plannen in het Bossenpark. Het plan wordt afgestemd met de ecologen van beide organisaties.

Hoe ziet de beplanting er straks uit?

Er worden kansen geïnventariseerd voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de waterverbinding van het Jagersbos/Bossenpark. Natuurvriendelijke oevers zijn oevers met een schuin aflopende oever, waardoor ruimte ontstaat voor de groei van verschillende soorten oeverplanten. Ook wordt er gekeken naar geschikte plekken om bomen aan te planten. Hoe dit uitgewerkt gaat worden kunt u vinden in het toekomstige beplantingsplan.

Realisatie

Wie gaat de watergang beheren en onderhouden?

Rijnland is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de watergang. De oeverzijde is in beheer bij de gemeente Zoetermeer. De watergang wordt zoveel mogelijk ecologisch beheerd. Dit betekent dat het beheer en onderhoud van de natuurvriendelijke oever moeten zijn afgestemd op mogelijkheden voor de ontwikkeling van de vegetatie. Ook moet rekening worden gehouden met de dieren die in de oever en de watergang leven.

Zijn er gevolgen voor de grondwaterstand, en kan dat effect hebben op de fundering van gebouwen en objecten?

Vooralsnog is er geen sprake van een peilverlaging in de plannen. Tijdens de uitvoering zal de grondwaterstand hooguit tijdelijk moeten worden verlaagd voor de realisatie van bijvoorbeeld duikers. Hierover wordt u t.z.t. geïnformeerd.

Hoe zal het werkverkeer straks naar de werkplek komen en welke gevolgen heeft dit voor het wegennetwerk in de buurt, bijvoorbeeld het tijdelijk weghalen van drempels?

Deze route zal later worden bepaald door de aannemer in samenspraak met Rijnland en de gemeente. Welke aannemer het werk gaat uitvoeren is op dit moment nog niet bekend. We gaan afspraken maken met de aannemer om de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Voorafgaand aan de werkzaamheden zal de aannemer een plan opstellen om aan te geven welke maatregelen hij daarvoor neemt.

Inspraak

Hoe wordt de omgeving betrokken bij de plannen? In hoeverre is inspraak mogelijk?

Wij betrekken de omgeving in de ontwerpfase door middel van (digitale) informatiebijeenkomsten en inloopmomenten. We gaan graag samen met de omgeving op zoek naar het 'beste' ontwerp. Dat wil zeggen: een ontwerp waarmee we de opgave kunnen uitvoeren met zoveel mogelijk behoud en mogelijke versterking van de ruimtelijke kwaliteit in het gebied. Het beplantingsplan wordt begin 2022 op de website in concept gepresenteerd, waarbij er gelegenheid zal zijn om een reactie te geven op de plannen. Ook zal nog een bijeenkomst worden georganiseerd waarbij een laatste versie van de ontwerpen wordt gepresenteerd. Er is later in het traject ook officiële inspraak mogelijk bij de vergunningetrajecten (naar verwachting vanaf 2022).